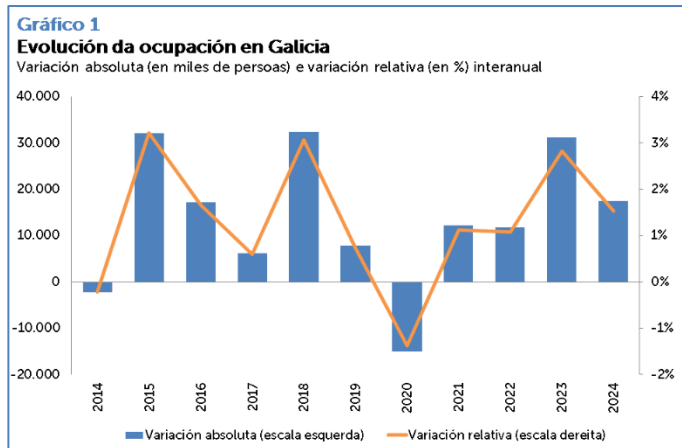

II. Mercado de traballo

- Galicia mantén unha evolución positiva do emprego, pero cunha fenda crecente respecto ao conxunto de España.
- Nun contexto internacional marcado pola volatilidade, Galicia presenta unha dinámica laboral favorable ao superar os niveis de ocupación anteriores á pandemia. Segundo a enquisa de poboación activa (EPA), entre 2020 e 2024 a ocupación na comunidade aumentou en máis de 72.400 persoas.
- Destaca o crecemento do emprego feminino, que rexistrou entre 2020 e 2024 un incremento de case 48.400 traballadoras, máis do dobre do avance experimentado polos homes, cuxa subida se situou nas 23.900 persoas.
- Diverxencia no nivel educativo: medra a ocupación entre a poboación con maior formación; redúcese entre os colectivos con niveis educativos máis baixos.
- Intenso incremento da ocupación da poboación estranxeira. Desde 2021, dous de cada tres novos ocupados son estranxeiros.
- Galicia é unha das comunidades cunha poboación ocupada máis envellecida, o que supón un reto estrutural para o futuro do mercado laboral.
- A situación do emprego autónomo tamén resulta preocupante, cunha evolución negativa malia o contexto xeral positivo.
- Cómpre destacar a significativa redución do desemprego de longa duración, un dos principais problemas estruturais do mercado laboral galego e español.
- De cara aos próximos anos, nun contexto de baixo crecemento, Galicia afronta como principal reto o relevo xeracional. A clave para garantir a sostibilidade do mercado laboral pasa por promover a inclusión da poboación inmigrante e reforzar a formación no emprego. Estes esforzos son fundamentais para adaptarse aos cambios tecnolóxicos que implicarán unha transformación profunda das ocupacións actuais.
- Nun contexto de competencia internacional polos traballadores, as medidas de mellora da calidade do emprego son tamén prioritarias. O salario xa non é o principal determinante para a participación laboral. Debemos adecuar as relacións laborais aos cambios sociais e culturais (valoración do ocio).

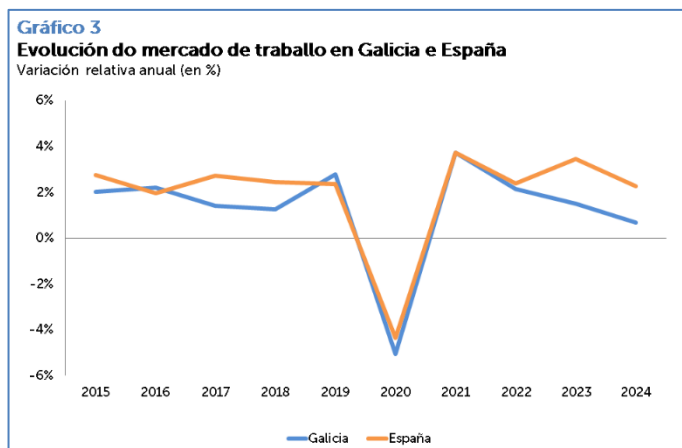
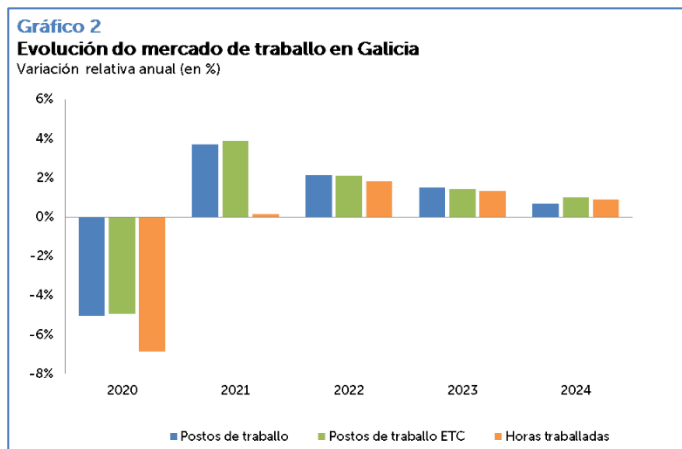
Introdución

A ocupación no mercado laboral galego aumentou en 2024, segundo a información ofrecida pola enquisa de poboación activa (EPA), nun 1,53 % (17.400 ocupados, diferenza interanual no cuarto trimestre) e mantén a dinámica positiva de creación de emprego iniciada tras a pandemia (gráfico 1). Desde 2020 Galicia encadea catro anos de crecemento da ocupación e finaliza 2024 con 72.400 ocupados máis que no cuarto trimestre de 2020, superando as cifras de ocupación de 2019, pero aínda lonxe dos valores máximos acadados en 2008. Este bo comportamento do emprego dáse nun contexto internacional moi complexo, onde a volatilidade afecta con intensidade os motores da economía europea, que sofren para manter a actividade e o emprego. Durante 2024, en Alemaña a ocupación subiu un 0,34 %, en Francia un 1,42 % e no conxunto da Eurozona un 1,07 %.

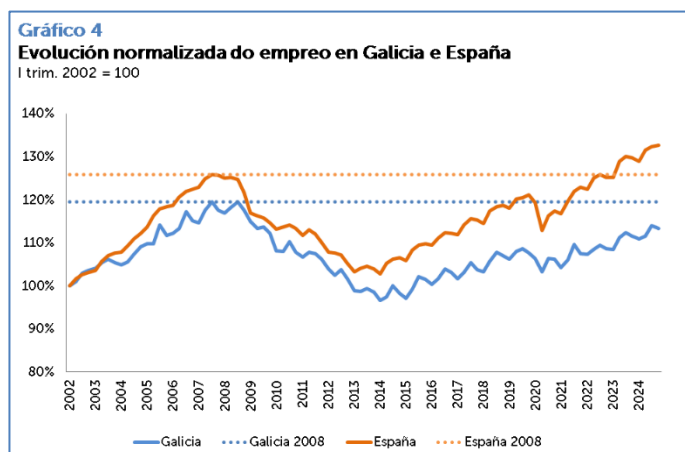

A evolución da afiliación do Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións confirma a dinámica de crecemento do emprego en Galicia. Con 15.307 afiliados máis que en decembro de 2023, Galicia finaliza 2024 con 1.070.373 afiliados; cifra moi próxima á máxima absoluta acadada nun mes de decembro (1.071.890 no ano 2007).

O bo comportamento do mercado laboral desde 2020 reflíctese tamén nos datos avanzados da estimación de postos de traballo da Contabilidade trimestral do Instituto Galego de Estatística. Na estimación da evolución das tres variables laborais (postos de traballo, postos de traballo equivalentes a tempo completo e horas traballadas) móstrase claramente a desaceleración na creación de emprego en Galicia. Despois do forte rebote de 2021, o aumento da ocupación reduce o seu ritmo cada ano (gráfico 2), o que tamén acontece no conxunto de economías do noso contorno.

Nun contexto de elevada inestabilidade política internacional (cos conflitos activos en Ucraína e Palestina) e coa inflación asomando como un elemento potencialmente desestabilizador, España sobresaí entre as grandes potencias europeas cunha robustez inusitada, sustentada na boa marcha do mercado laboral que pechou 2024 cun novo récord de afiliación e coa cifra de paro máis baixa en 17 anos. Porén, Galicia non consegue manter o ritmo do conxunto da economía española (gráfico 3), o que supón unha brecha cada vez maior en termos de emprego e rendas

salariais (gráfico 4). As alarmas xa están acendidas hai anos, pero os bos resultados (aparentes) en indicadores laborais agregados, como a taxa de desemprego ou a positiva evolución da renda *per capita*, dulcifican unha situación, globalmente positiva, pero que está limitando as posibilidades de crecemento a medio e longo prazo de Galicia e a súa futura converxencia con España e Europa. Un reflexo directo desta dinámica é a perda de peso de Galicia no conxunto da economía española. De supoñer en 2009 o 5,97 % da ocupación e da poboación, a finais de 2024 Galicia rolda o 5,28 % do emprego e o 5,53 % da poboación española. A fenda entre ambas as economías continúa aumentando e, se as previsións macroeconómicas oficiais se cumpren, nos próximos anos as diferenzas na evolución do emprego seguirán medrando incluso a un ritmo superior (as previsións de crecemento do emprego de España para o período 2024-2027 duplican as taxas de crecemento anual previstas para Galicia polo Instituto Galego de Estatística).

En resumo, como mostra a figura 1, a taxa de paro en Galicia entre 2023 e 2024 reduciuse en aproximadamente tres décimas, pasando do 9,71 % ao 9,37 %. A poboación activa aumentou en 12.400 persoas, maioritariamente mulleres, mentres que a ocupación subiu en 15.500; o que, finalmente, supón unha redución de 3.100 desempregados (o 80 % mulleres).

Como xa sucedera noutras etapas de forte recuperación do emprego, a caída do paro está a ser máis contida. O dinamismo do mercado laboral actúa como incentivo para que colectivos tradicionalmente con maiores dificultades de inserción se animen a buscar traballo; ao tempo que pode atraer man de obra do exterior, ampliando así a oferta dispoñible. De feito, o 90 % do incremento na poboación activa nos dous últimos anos de expansión do emprego en Galicia non ten nacionalidade española; o que incide na dificultade de traducir o aumento da ocupación en redución do desemprego. Pero, por outra banda, este crecemento da poboación activa estranxeira poder ser unha solución, cando menos parcial, aos desaxustes no mercado laboral que a evolución demográfica galega está a provocar. O relevo xeracional en moitas ocupacións e sectores de actividade esta converténdose nunha “misión imposible”, non só pola demografía senón tamén polo evidente desaxuste entre o perfil das oportunidades de emprego que se están a xerar e o perfil dos desempregados galegos.

Caracterización da evolución da ocupación en Galicia

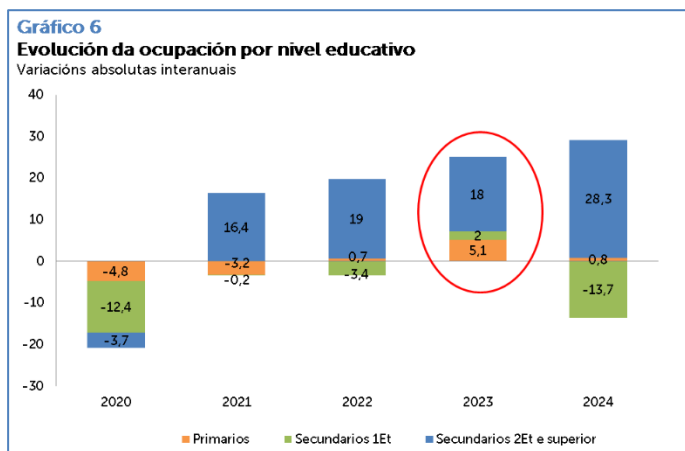
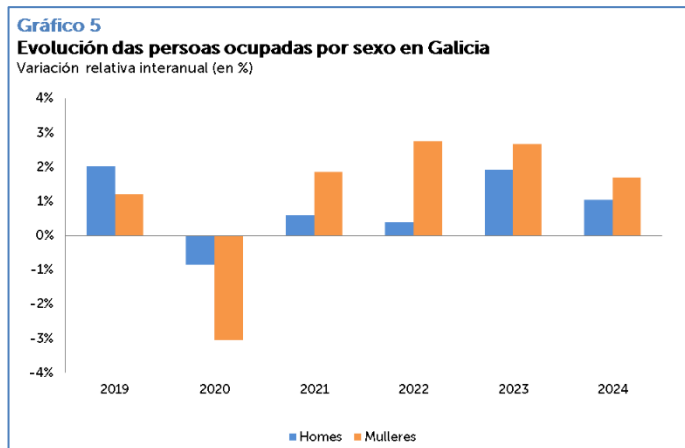
No último ano, a poboación ocupada en Galicia subiu en media anual en 15.500 persoas segundo os datos da EPA, confirmando a dinámica positiva iniciada tras o final da pandemia. De feito, Galicia finaliza 2024 con 72.400 ocupados máis que no cuarto trimestre de 2020. A continuación analizaremos brevemente as características principais da evolución a curto e medio prazo da ocupación segundo diferentes colectivos e características.

Evolución do emprego por sexo: as mulleres manteñen un diferencial positivo

Como pode observarse a partir do gráfico 5, o incremento da ocupación foi máis favorable para as mulleres desde 2021, aínda que a brecha de comportamento é cada ano menor. No período 2020-2024, dous de cada tres novos ocupados son mulleres, o que supón que actualmente o 48,3 % dos ocupados galegos sexan mulleres; 1,2 puntos porcentuais máis que en 2020, e case 2 puntos máis que o peso da ocupación feminina en España (46,4 %).

A boa evolución do emprego feminino durante as fases de expansión económica non se traduce en descensos da taxa de paro tan intensos como no caso dos homes. As mulleres amosan unha maior

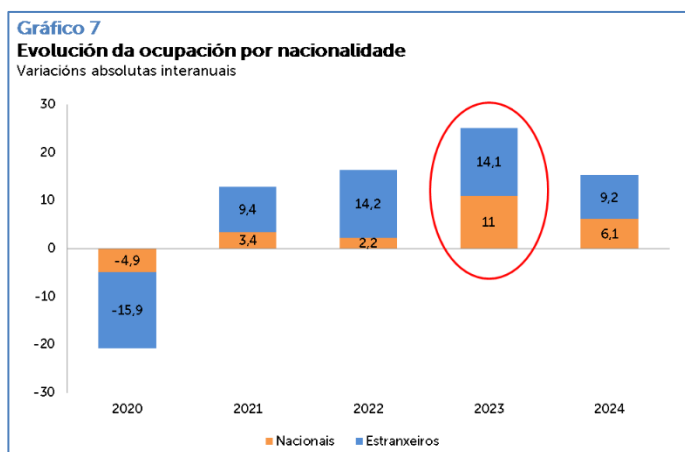
sensibilidade ao ciclo económico no que atinxe á súa decisión de participar no mercado laboral, o que limita a redución da fenda de xénero no desemprego en períodos de crecemento. Con todo, Galicia presenta unha mellor situación que o conxunto do Estado: o diferencial na taxa de paro por razón de xénero situouse en 2024 en 1,3 puntos, fronte aos 2,5 puntos rexistrados a nivel estatal.

Evolución do emprego por nivel educativo. Dinámica diverxente: aumenta a ocupación entre os máis formados, mentres se reduce nos niveis inferiores

Por nivel educativo, a ocupación aumenta entre os máis educados e redúcese entre a poboación cos niveis formativos inferiores. Estes datos confirman a dinámica dos últimos anos, só alterada pola forte entrada na ocupación da poboación inmigrante (moitos deles con nacionalidade española, posiblemente fillos de emigrantes) no ano 2023.

Intenso incremento da ocupación da poboación estranxeira

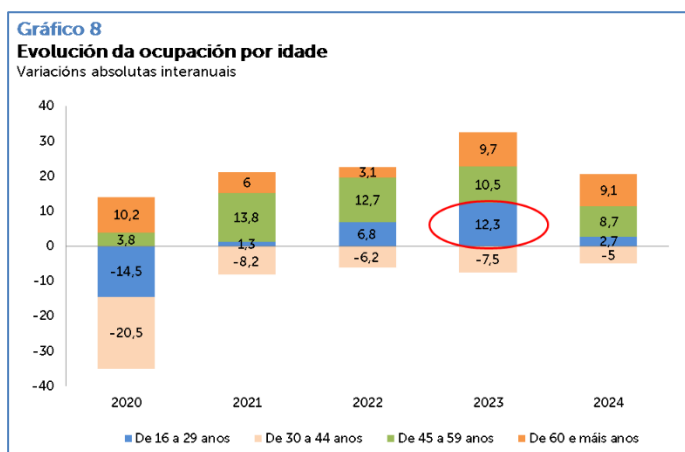
Outra importante característica da evolución da ocupación nos últimos anos é a elevada participación da poboación estranxeira (gráfico 7). Galicia nunca destacou por ser un destino atractivo para os fluxos de inmigrantes que desde inicios deste século optaron por vir a España. Porén, nos últimos anos parece modificarse a intensidade do fluxo de inmigrantes e tamén observamos un cambio na orixe dos mesmos. Mentres que desde 2020 a 2023 a procedencia era maioritariamente iberoamericana, no último ano, 2024, o

incremento da ocupación internacional se centra nos orixinarios doutros países membros da Unión Europea. En resumo, desde 2021, por cada ocupado galego adicional, conseguiron emprego dous traballadores doutras nacionalidades, especialmente de América Central. En 2023, parece igualarse a variación da ocupación entre nacionais e estranxeiros. Non obstante, este resultado oculta a forte chegada de traballadores con nacionalidade española, pero nados fóra de España (maioritariamente nados en Venezuela, en moitos casos fillos de emigrantes). A intensa chegada de mozos inmigrantes sen completar os seus estudos ten como consecuencia que por primeira vez desde a pandemia aumente o emprego dos traballadores con niveis formativos máis baixos (gráfico 6). Estas diferenzas na dinámica da ocupación por nacionalidade supón que o peso dos estranxeiros no total da ocupación pasase do 4,04 % en 2018 ao 6,56 % en 2024; en calquera caso, aínda moi lonxe do peso na ocupación dos estranxeiros no conxunto da economía española que está próximo ao 15 %.

Progresivo envellecemento da poboación ocupada. Galicia mantén unha das poboacións máis envellecidas do Estado

En 2024, a idade media da poboación galega situouse nos 48,36 anos, só por detrás de Castela e León e Asturias. Esta cifra supera en catro anos a media nacional, que se sitúa nos 44,36 anos. Con todo, a idade media da poboación ocupada é lixeiramente inferior e presenta menos diferenzas entre territorios: 46,10 anos en Galicia fronte a 44,48 no conxunto do Estado. Tanto a idade media total como a dos ocupados continúan medrando ano tras ano, sen que a inmigración logre frear de forma

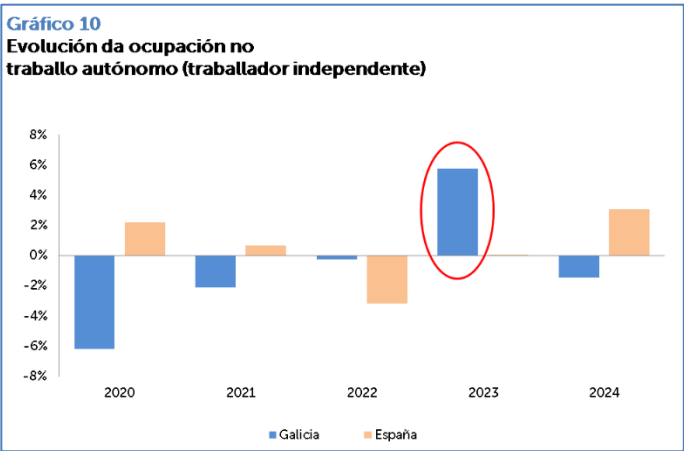
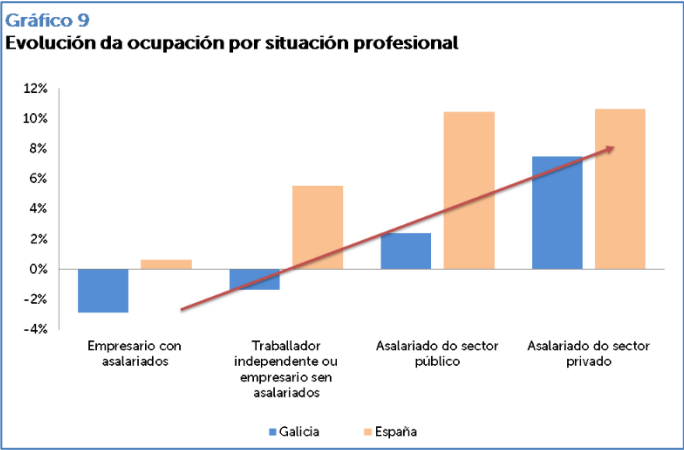
significativa esta tendencia. Entre 2021 e 2024, todas as comunidades autónomas rexistraron un incremento da idade media de, polo menos, medio ano —e, nalgúns casos, un ano completo—, malia que a orde relativa entre territorios apenas mudou. Estes datos evidencian un proceso de envellecemento xeneralizado en todo o país. Un último dato para cuantificar o proceso de envellecemento da poboación ocupada: en 2008, antes da crise financeira mundial, o 13,6 % dos ocupados galegos tiñan máis de 55 anos; en 2024 supera esa idade máis do 23,1 % (case 10 puntos porcentuais máis).

Por grupos de idade a dinámica da ocupación é moi asimétrica. Mentres os extremos (mozos e maiores) aumentan a súa ocupación e o seu peso no total, as idades intermedias perden peso. O grupo de 30 a 44 mantén unha continua perda de efectivos desde moito antes da pandemia, situación que comparte co conxunto de España. Se exceptuamos 2020, a ocupación dos máis mozos sobe en todos os anos analizados, cun forte incremento en 2023 que coincide cunha importante entrada en Galicia de inmigrantes con menor formación; dinámica que parece frearse case por completo en 2024.

As dificultades do emprego autónomo. Nun contexto positivo para o emprego, a evolución do emprego autónomo é negativa

Despois de apoiar os negocios das persoas autónomas para superar os obstáculos e axudar a súa supervivencia con diferentes plans de rescate, desde 2023 as diferentes Administracións dirixiron importantes esforzos financeiros a incentivar a actividade emprendedora. En Galicia, programas como o Bono Autónomo, Impacto Autónomo, Xempre Autónomo ou Bono Remuda achegan importantes incentivos económicos para as persoas traballadoras autónomas. Porén, os resultados non son os esperados. Galicia perde traballadores autónomos nun escenario de crecemento do emprego total.

O máis sorprendente é que o emprego autónomo si esta remontando en España, aínda que en menor medida que o asalariado.

Se analizamos en detalle a evolución dos autónomos sen asalariados ou traballadores independentes (gráfico 10), obsérvase que no ano 2023 o número de autónomos medrou considerablemente, pero ese crecemento non se mantivo. Recorde-mos que en 2023 se poñen en marcha numerosos programas de axudas que teñen como fin favorecer o inicio da actividade económica dos traballadores autónomos. Afondar na análise da evolución do emprego autónomo e a súa relación co nivel de axudas proporcionado permitirá avaliar se os programas de fomento do auto-emprego están acadando os seus obxectivos.

Para rematar a análise da evolución da ocupación en Galicia, no cadro 1 sintetizamos os principais resultados. Entre os aspectos máis relevantes do comportamento da ocupación en Galicia desde 2020 (cadro 1) podemos destacar: (1) o positivo dina-

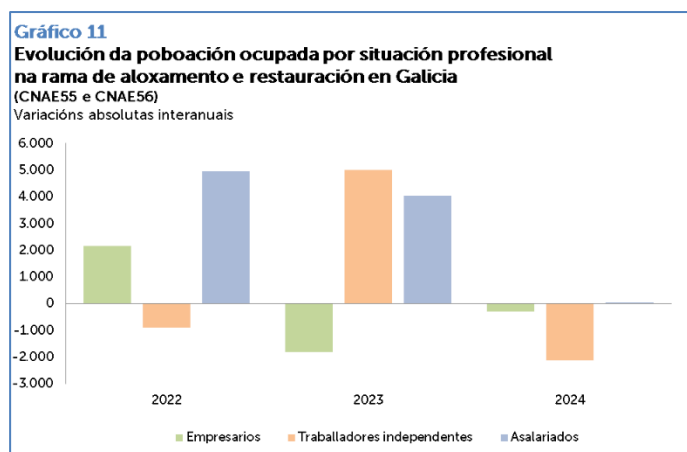
Cadro núm. 1
Evolución da ocupación en Galicia segundo a EPA
Taxas de crecemento interanuais (en %)

	2020	2021	2022	2023	2024
Ocupación	-1,9	1,2	1,5	2,3	1,4
Homes	-0,9	0,6	0,4	1,9	1,0
Mulleres	-3,1	1,9	2,8	2,7	1,7
Ocupación segundo a relación laboral					
Asalariados	-1,1	1,1	2,1	2,5	1,8
Por duración de contrato					
Indefinidos	2,2	0,5	8,9	5,9	2,7
Temporais	-10,2	2,8	-18,8	-12,0	-2,7
Por duración de xornada					
Xornada completa	0,5	0,8	1,6	2,6	2,7
Xornada parcial	-9,5	2,3	5,4	1,6	-3,7
Non asalariados	-5,3	1,8	-1,1	1,6	-0,6
Ocupación por ramas de actividade					
Agricultura	3,6	-0,6	1,2	6,6	-2,0
Industria	1,7	-6,3	-3,0	1,5	9,0
Construción	7,1	0,8	1,6	0,5	6,5
Servizos	-4,1	3,2	2,6	2,2	-0,4
Hostalería	-13,1	-8,0	8,4	10,6	-3,1
Actividades sanitarias e servizos sociais	0,6	2,9	-0,5	-2,8	5,3
Ocupación por nivel de formación					
Estudos primarios	-15,2	-11,9	3,0	21,0	2,7
Estudos secundarios. 1ª etapa	-3,8	-0,1	-1,1	0,6	-4,4
Estudos secundarios. 2ª etapa	-5,7	0,3	1,4	8,2	3,1
Estudos altos (ed. superior)	2,3	3,2	3,1	-0,4	3,9
Ocupación por nacionalidade					
Nacionais	-2,2	1,6	0,5	1,6	0,7
Estranxeiros	4,9	-7,3	24,8	14,4	11,4

Fonte: Elaboración propia a partir de EPA, INE e IGE.

misma da ocupación total, aínda que mostrando unha tendencia decrecente, manténdose o diferencial positivo cara ás mulleres; (2) segue reducíndose o emprego temporal, pero a unha taxa moi inferior á de 2022 e 2023; (3) despois da recuperación parcial en 2023 da ocupación non asalariada, en 2024 volve baixar o número de traballadores autónomos, especialmente os traballadores independentes; (4) forte aumento relativo (9 %) no emprego industrial e na construción (6,5 %); (5) en 2024 mantense o forte incremento da ocupación da poboación estranxeira que comezara en 2022, en particular dos procedentes de América Latina, e (6) destaca tamén a perda de emprego na hostalería. Despois dunha subida importante en 2022 e 2023, a ocupación en 2024 redúcese un 3,1 % segundo os datos da EPA. O máis sorprendente deste dato é que o número de afiliacións á Seguridade Social nesta rama de actividade segue medrando (malia que de xeito moderado) e esta diminución acontece coa actividade turística marcando novos rexistros máximos en ocupación hoteleira, con máis de 720.000 viaxeiros e 13.600.000 noites (os datos de 2024 aínda son provisionais pero a tendencia está plenamente confirmada).

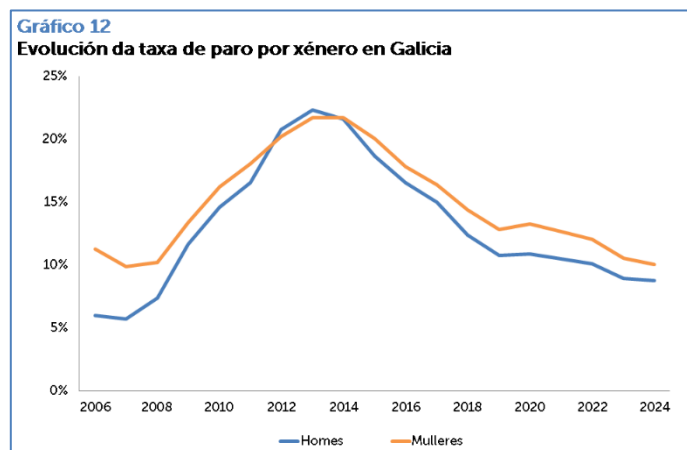
Unha análise preliminar permítenos relacionar a caída do emprego na rama da hostalería entre 2024 e 2023 coa evolución do traballo autónomo. Durante 2023 obsérvase un notable aumento dos traballadores independentes na rama, que non se mantén en 2024. De feito, o que observamos nos

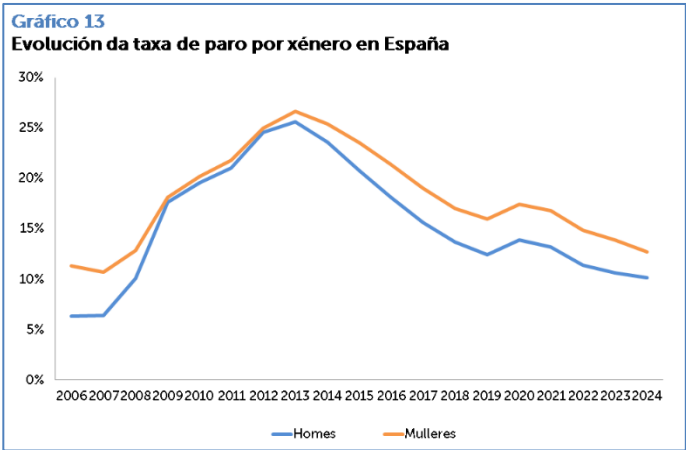
microdatos da EPA é unha forte caída do emprego autónomo, en concreto do traballador independente. Esta observación confirma os resultados mostrados nos gráficos 8 e 9 sobre a evolución do traballador independente en Galicia desde a pandemia. Ante a evidencia preliminar presentada, parece necesario avaliar con maior detalle o impacto das medidas promovidas desde as distintas Administracións públicas para o fomento do traballo autónomo, onde os niveis de inversión-subvención pública foron moi significativos.

Caracterización da evolución do desemprego en Galicia

Como resultado da evolución positiva da ocupación, a taxa de paro situouse no 9,37 %, a máis baixa desde 2008. O desemprego estimado pola EPA descendeu en 2024 en 3.100 persoas; cando en 2023 a caída fora moi superior (15.500 persoas), confirmando a tendencia cara a unha estabilización dos niveis de desemprego. A redución segue a ser máis intensa entre as mulleres que entre os homes.

Nos gráficos podemos observar como en 2006 as mulleres presentan unha taxa de paro superior á dos homes tanto en España como en Galicia. Durante a crise económica (2008-2013), en Galicia ambas as taxas soben de maneira significativa e converxen arredor de 2013, acadando máximos do 22 %. En calquera caso, o aumento do paro é máis abrupto nos homes, que chegan mesmo a superar as mulleres en 2012-2013. A partir de 2014, as dúas curvas descenden progresivamente. Desde 2017 obsérvase unha lixeira vantaxe para

os homes, pero a diferenza entre xéneros redúcese a niveis mínimos (menor de 1 punto porcentual en 2024). Os gráficos reflicten unha evolución converxente, cunha tendencia sostida de mellora do emprego en ambos os xéneros.

En España, tamén en 2006 a taxa de paro feminina é máis alta que a masculina, cunha brecha clara. Desde 2014, a recuperación favorece máis os homes, cuxa taxa baixa máis rápido. A partir de 2015-2016 volve abrirse unha fenda de xénero, coas mulleres mantendo taxas sistematicamente máis altas (ata 4 puntos de dife-

renza nalgúns anos). En 2024, a brecha de xénero persiste, o que evidencia unha recuperación do emprego máis desigual en España.

En resumo, Galicia mostra una evolución máis equilibrada entre xéneros, cunha fenda de paro practicamente pechada en 2024, mentres que España mantén unha brecha a favor dos homes tras a crise. Estes datos invitan a analizar en profundidade as estruturas sectoriais e as políticas activas de emprego con enfoque de xénero que se están aplicando, o que podería explicar as diferenzas observadas.

A positiva evolución da ocupación feminina incide de modo moi favorable nos indicadores de evolución do desemprego (cadro 2). Este feito nótase sobre todo no desemprego de longa duración feminino, que remata o ano 2023 con taxas de paro semellantes ás dos homes e cunha incidencia menor (en 2020 a taxa de paro de longa duración dos homes era do 3,5 % e a das mulleres do 4,7 %). O desemprego de longa duración é un dos principais problemas do mercado de traballo actual, e parece que a evolución nos últimos anos é moi positiva, situándose en mínimos próximos aos acadados en 2008. Tamén se reduce a brecha na taxa de paro por xénero (gráfico 12), resultado oposto ao observado no conxunto de España (gráfico 13). Por último, cómpre destacar que a creación de emprego afecta a todos os colectivos por idade e nivel de formación, tendo un impacto máis

Cadro núm. 2
Evolución do desemprego segundo a EPA
Taxas de variación (en %) e niveis (en %) da poboación activa de cada categoría

	2020	2021	2022	2023	2024
Desemprego	0,6	-3,3	-3,5	-11,3	-2,6
Homes	0,6	-3,3	-4,2	-10,9	-0,9
Mulleres	0,5	-3,4	-2,8	-11,7	-3,9
Taxa de paro	12,0	11,5	11,0	9,7	9,4
Por sexos					
Homes	10,9	10,5	10,1	8,9	8,8
Mulleres	13,3	12,7	12,1	10,5	10,0
Por idades					
De 16 a 24 anos	33,1	32,0	32,7	24,6	25,7
De 25 a 54 anos	11,7	10,9	10,2	9,2	8,6
55 e máis anos	8,9	9,7	9,2	8,3	8,1
Por nivel de formación					
Estudos primarios	24,2	22,4	23,6	21,8	20,9
Estudos secundarios. 1ª etapa	13,9	13,4	13,1	10,9	11,6
Estudos secundarios. 2ª etapa	13,1	12,9	12,7	11,3	10,3
Estudos altos (ed. superior)	9,4	9,0	8,3	7,2	6,7
Taxa de paro de longa duración	4,1	4,7	4,2	3,4	3,1
Homes	3,5	4,0	3,7	3,3	3,1
Mulleres	4,7	5,4	4,7	3,6	3,1
Incidencia paro de longa duración	38,9	45,9	43,3	40,5	37,4
Homes	38,3	44,5	42,6	43,4	40,1
Mulleres	39,4	47,5	44,0	38,0	34,8

Fonte: Elaboración propia a partir de EPA, INE e IGE.

significativo nas cifras de desemprego dos colectivos máis vulnerables (mozos e niveis formativos inferiores). Entre 2020 e 2024 a taxa de paro agregada descendeu en 2,6 puntos porcentuais, a dos mozos (16 a 24 anos) 7,4 puntos e a da poboación con estudos primarios, 3,3 puntos.

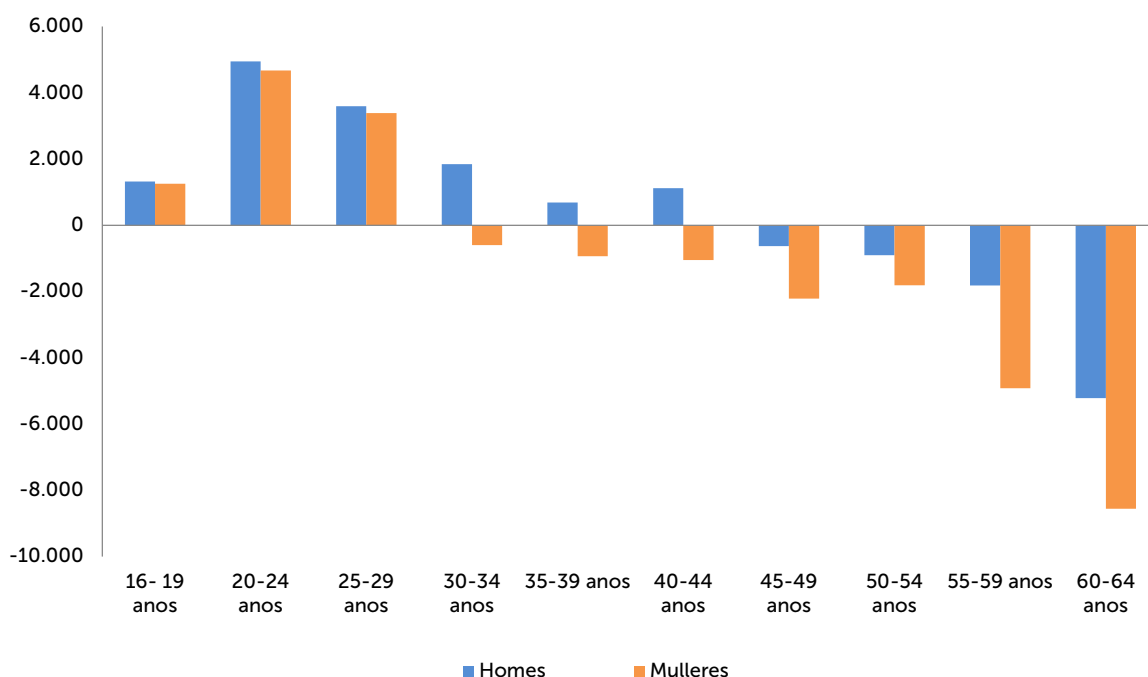
Ata este punto definimos o desemprego (e a taxa de paro) utilizando a metodoloxía de Eurostat, que aplica o concepto de desemprego da Organización Internacional do Traballo (OIT). A cifra de desemprego definido deste xeito é a medida oficial do paro na Unión Europea e a única comparable internacionalmente. Porén, se queremos contar cunha radiografía máis completa da infrautilización ou o desaproveitamento da man de obra podemos acudir a medidas alternativas do desemprego como as propostas polo Bureau ou Labor Statistics (BLS), a Oficina de Estatísticas Laborais do Departamento de Traballo de Estados Unidos. Ademais destas medidas alternativas que tratan de incluír os desanimados que renuncian a intentar atopar un emprego e as persoas que si o buscan, pero non teñen dispoñibilidade para aceptalo; en España contamos cun rexistro administrativo no servizo público de emprego (SEPE), que denominamos paro rexistrado e que inclúe todos os demandantes de emprego que acoden a estas oficinas e cumpren unha serie de características.

As diferenzas entre o paro estimado pola EPA e o paro rexistrado en España son importantes, xa que as fontes, as metodoloxías e os obxectivos dos dous son distintos. Por esta razón, ambas as cifras por definición son diferentes, o cal non debe de sorprendernos. Neste sentido é doado atopar na prensa comentarios políticos de diverso signo que, en función dunha das medicións do desemprego, traten de crítica-la ou incluso desacredita-la en favor da outra. Actualmente, en Galicia a diferenza entre as dúas estimacións é relativamente pequena. No cuarto trimestre de 2024 o número de parados estimados pola EPA é de 109.400, mentres que o de parados rexistrados (media dos tres meses finais de 2024) era 120.931, un reducido 9,5 % de diferencial agregado. Porén, este aparente axuste agregado é unha casualidade que non supera un mínimo contraste.

O gráfico 14 mostra a diferenza absoluta entre o número de persoas desempregadas segundo a EPA e os datos do rexistro de desemprego, desagregado por xénero (homes e mulleres) e por grupos de idade para a media anual de 2024. Nos grupos de idade máis baixa (de 16 a 19, 20 a 24 e 25 a 29

Gráfico 14

Diferenzas entre o paro EPA e o paro rexistrado por tramos de idade
Galicia, 2024 (en valor absoluto)

anos), tanto en homes como en mulleres o diferencial é positivo; é dicir, hai máis persoas declaradas desempregadas na EPA que no rexistro. Este fenómeno pódese deber a que os mozos non se rexistran como demandantes de emprego pese a estar desempregados, o cal é habitual neles, xa que dificilmente teñen posibilidade de solicitar axudas vinculadas á súa situación persoal que requiran o rexistro previo como demandante de emprego nas oficinas do SEPE. A partir do grupo de 30 a 34 anos, o diferencial pasa a ser negativo, indicando que hai máis rexistrados como desempregados que os que sinala a EPA. Esta brecha negativa acentúase coa idade, especialmente en mulleres. Aínda que as tendencias son similares, as mulleres presentan diferenzas máis negativas que os homes na maioría dos tramos de idade a partir dos 30 anos. Isto suxire unha maior infraestimación do desemprego feminino na EPA ou unha maior proporción de mulleres rexistradas como demandantes de emprego que non cumpren os criterios de desemprego na EPA. O grupo de 60 a 64 anos en mulleres presenta o maior diferencial negativo, preto de -9.000, indicando unha forte discrepancia entre o rexistro e a EPA neste grupo. Análises específicas por xénero e idade poden axudar a interpretar por que as mulleres maiores están máis representadas no rexistro que na EPA.

Recordemos que as estimacións da EPA son as máis adecuadas para análises estruturais e comparacións internacionais ao seren consideradas a estatística oficial de desemprego por organismos como Eurostat e a OIT. O paro rexistrado é máis útil para o seguimento das políticas activas de emprego e reflicte a demanda dos servizos públicos. Neste caso, se sumamos as diferenzas por idade/xénero en valor absoluto, aproximadamente o 44 % dos parados EPA non estarían recoñecidos como parados rexistrados, só atendendo ás diferenzas na estrutura por idade e sexo.

O futuro do emprego: o camiño cara a 2030

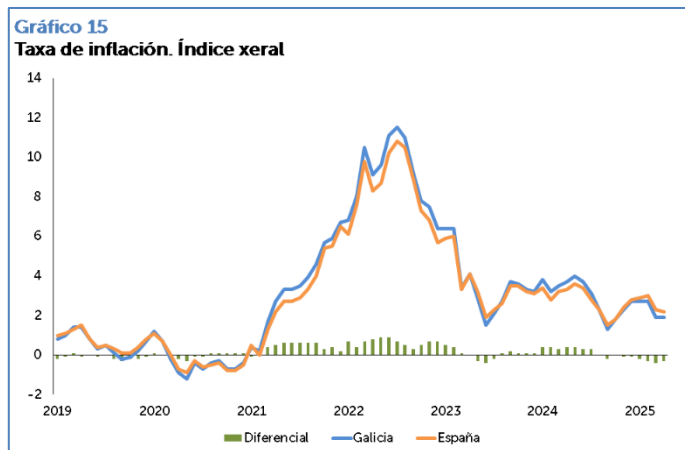
O contexto global continúa a experimentar transformacións profundas que implican unha evolución constante dos postos de traballo e das competencias asociadas. De non adaptarse, moitas ocupacións están expostas á obsolescencia. As previsións iniciais para a economía mundial nos vindeiros anos eran, en termos xerais, moi favorables. Segundo o *Future of Jobs Report 2025* do Foro Económico Mundial, espérase un crecemento do emprego do 7 % no período 2025-2030; o que se traduciría nun saldo neto de 78 millóns de novos postos de traballo.

Porén, as estimacións elaboradas pola Xunta de Galicia a partir do cadro macroeconómico do Instituto Galego de Estatística (IGE) son máis moderadas e apuntan a un incremento da ocupación significativamente inferior para o período 2025-2027 (un 1,8 % acumulado); mentres que, segundo o Banco de España, o emprego no mesmo período en España aumentará un 4,3 % (máis do dobre). De confirmarse, aínda que sexa parcialmente as previsións, a brecha nos resultados laborais entre España e Galicia seguirá medrando, o que dificultará afrontar as importantes transformacións que xa están aquí. En especial no caso galego, os procesos de transformación do mercado laboral estarán fortemente condicionados por factores demográficos, en concreto o envellecemento da poboación e a redución do grupo en idade de traballar, unha tendencia compartida por moitos países con rendas elevadas. A estes cambios demográficos engádese o impacto crecente das tecnoloxías emerxentes e da automatización, que actúan como unha segunda forza transformadora. Por último, a transición ecolóxica e as políticas de mitigación do cambio climático configuran unha terceira liña de impacto que poderá influir de maneira decisiva na evolución do emprego nos vindeiros anos. Neste contexto as habilidades máis demandadas estarán relacionadas coa intelixencia artificial, a seguridade cibernética, a enxeñería de enerxías renovables e todas aquelas ocupacións relacionadas coa sostibilidade e a transformación dixital.

Prezos e salarios

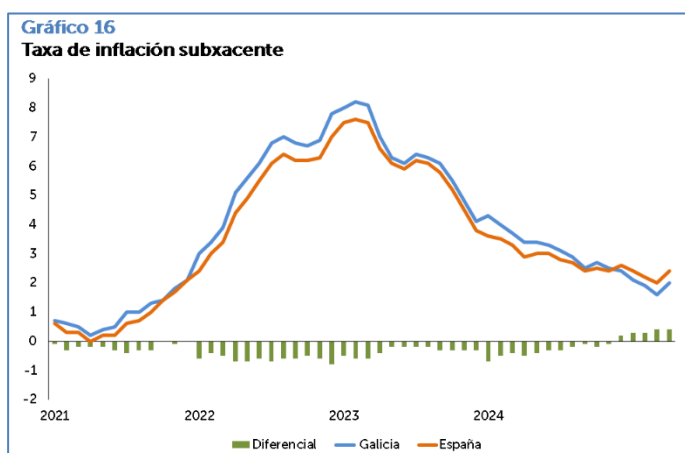
O comportamento dos prezos ao longo do ano confirmou a moderación iniciada en 2023, validando a eficacia das políticas monetarias restritivas que iniciara o Banco Central Europeo para combater o xerme inflacionista iniciado en 2021. Superado este proceso, o BCE foi rebaixando

progresivamente os xuros ata situalos, na reunión de principios de xuño de 2025, no 2,15 %. A taxa de inflación, a pesar de repuntar timidamente na primeira metade do ano (pasando do 3,2 % de febreiro ata o 4 % de abril), experimentou un descenso acusado ata o mes de setembro (1,5 %), para subir lixeiramente ata decembro, rematando o ano no 2,7 %; é dicir, moi próxima ao obxectivo do BCE.

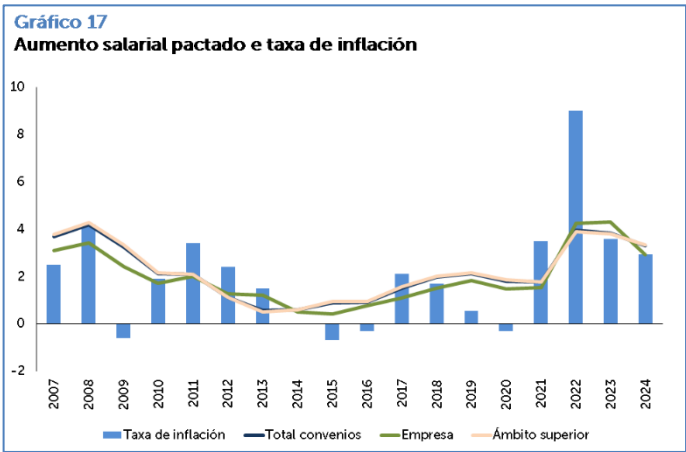
Para o conxunto do ano, polo tanto, a taxa de inflación media foi o 2,95 %. En comparación coa evolución a nivel nacional, a taxa de inflación galega tivo un mellor dinamismo relativo, xa que o diferencial entre ambas, que comezara o ano en positivo, se foi reducindo de forma progresiva, e xa desde o mes de setembro a taxa nacional foi superior á galega. Con todo, a estabilización no crecemento dos prezos no contorno do 2 % confirmouse na primeira metade de 2025, con taxas cada vez máis reducidas, ata acadar o 1,9 % en abril, por debaixo da taxa nacional, situada no 2,2 %.

Na evolución dos prezos desenvolven un papel importante determinados produtos, que polas súas características (maior peso no consumo das familias) tenden a condicionar a evolución do índice xeral. Por este motivo o INE proporciona unha medida da inflación subxacente a través do índice de prezos ao consumo excluindo os alimentos non elaborados e os produtos enerxéticos. Este índice, que medrara de xeito explosivo desde mediados de 2021, amosou un máximo a comezos de 2023 para ir reducíndose desde entón. En 2024 esta tendencia continuou, aínda que o ritmo de diminución da inflación subxacente foi inferior ao do ano precedente. Con todo, a taxa que a comezos de ano era do 4,3 % rematou o ano no 2,4 %. Ao igual que aconteceu co índice xeral, o diferencial coa taxa nacional, que era positivo a principios de ano, foise reducindo, de xeito que en decembro a taxa de

de inflación subxacente en Galicia era dúas décimas inferior á nacional, ampliándose este diferencial nos primeiros meses de 2025. Semella, pois, que a maior exposición ao aumento dos prezos que presentaba a economía galega durante todo o período inflacionista de 2021-2023, e que se traducira nunha maior inflación subxacente, se foi suavizando. De todos os xeitos, as incertezas derivadas da guerra comercial iniciada por Estados Unidos poderían estar detrás da repunta na inflación subxacente de comezos de 2025, o que deberá ser confirmado polos datos ao longo deste ano.

A moderación na taxa de inflación trasladouse aos procesos de negociación colectiva, dando como resultado menores subidas nos salarios pactados nos convenios colectivos. A *Estadística de Convenios Colectivos de Trabajo*, publicada polo Ministerio de Traballo e Economía Social, reflicte un descenso no aumento salarial pactado, que para a media do ano se situou no 3,31 %, lixeiramente por riba da taxa de inflación media do ano (2,95 %). A moderación no aumento salarial foi especialmente relevante no caso dos convenios de empresa, que pasaron do 4,32 % de 2023 ao 2,91 % en

nios (sectoriais, de comunidade autónoma ou mesmo nacional) as subidas salariais veñen xeralmente marcadas polos sectores máis dinámicos, que despois son imitados polo resto de sectores ou rexións. A literatura demostrou que estes efectos imitación poden estar detrás da relativa rixidez salarial en determinadas rexións, caracterizadas por sectores menos dinámicos que seguen os aumentos salariais marcados nas rexións máis dinámicas.

A evolución dos custos salariais que se deriva da análise da *Encuesta Trimestral de Costes Laborales* do INE contrasta coa imaxe de moderación salarial, xa que reflicte unha tendencia ao aumento no crecemento dos salarios percibidos nos sectores non primarios. Segundo esta enquisa, os custos totais medraron un 5,2 % respecto a 2023, con incrementos en todos os compoñente do custo excepto nas percepcións non salariais, que se reducen lixeiramente nun 0,5 %. A subida concentrouse nos sectores da industria (6,3 %) e nos servizos (5,2 %), mentres que na construción os custos salariais

Cadro núm. 3
Evolución dos custos laborais

	2023	2024					Variación	
	Media	I trim.	II trim.	III trim.	IV trim.	Media	Absoluta	%
Industria								
Custo total	3.155,9	3.188,7	3.292,9	3.258,8	3.672,5	3.353,2	197,4	6,3
Custo salarial total	2.304,4	2.289,7	2.404,3	2.346,7	2.791,4	2.458,0	153,6	6,7
Custo salarial ordinario	1.956,6	2.049,0	2.050,7	2.053,5	2.059,6	2.053,2	96,6	4,9
Outros custos	851,5	899,0	888,6	912,2	881,1	895,2	43,8	5,1
Custo por percepcións non salariais	78,7	69,3	72,4	87,9	63,7	73,3	-5,4	-6,8
Custo por cotizacións obrigatorias	785,0	836,7	824,7	832,2	838,2	833,0	48,0	6,1
Subvencións e bonificacións da S. Social	12,2	7,0	8,5	7,9	20,8	11,1	-1,1	-9,4
Construción								
Custo total	3.021,3	2.884,4	3.134,5	2.986,2	3.142,9	3.037,0	15,7	0,5
Custo salarial total	2.028,4	1.904,0	2.133,3	2.031,6	2.178,2	2.061,8	33,4	1,6
Custo salarial ordinario	1.824,6	1.828,6	1.879,5	1.838,7	1.872,0	1.854,7	30,1	1,6
Outros custos	992,8	980,4	1.001,2	954,6	964,7	975,2	-17,6	-1,8
Custo por percepcións non salariais	206,4	168,8	184,4	146,5	154,1	163,4	-42,9	-20,8
Custo por cotizacións obrigatorias	796,8	822,5	830,8	821,4	830,1	826,2	29,4	3,7
Subvencións e bonificacións da S. Social	10,4	10,9	14,0	13,3	19,5	14,4	-0,1	-0,7
Servizos								
Custo total	2.531,5	2.595,4	2.679,8	2.616,2	2.763,9	2.663,8	132,3	5,2
Custo salarial total	1.867,4	1.897,0	1.979,4	1.914,3	2.061,2	1.963,0	95,6	5,1
Custo salarial ordinario	1.688,9	1.755,3	1.764,6	1.790,8	1.776,5	1.771,8	82,9	4,9
Outros custos	664,2	698,5	700,3	701,9	702,7	700,8	36,7	5,5
Custo por percepcións non salariais	56,0	63,3	62,2	54,4	61,7	60,4	4,4	7,9
Custo por cotizacións obrigatorias	624,6	648,2	652,8	661,8	659,6	655,6	31,0	5,0
Subvencións e bonificacións da S. Social	16,5	13,1	14,7	14,3	18,7	15,2	0,1	0,8
Total non primario								
Custo total	2.670,7	2.718,1	2.815,7	2.752,6	2.947,4	2.808,4	137,7	5,2
Custo salarial total	1.952,5	1.965,6	2.062,8	1.997,0	2.195,8	2.055,3	102,8	5,3
Custo salarial ordinario	1.743,7	1.811,3	1.821,5	1.839,5	1.832,1	1.826,1	82,4	4,7
Outros custos	718,2	752,5	752,9	755,6	751,6	753,1	34,9	4,9
Custo por percepcións non salariais	70,0	71,6	72,2	66,5	68,4	69,7	-0,3	-0,5
Custo por cotizacións obrigatorias	663,5	692,8	694,3	702,2	702,3	697,9	34,4	5,2
Subvencións e bonificacións da S. Social	15,3	11,9	13,6	13,1	19,1	14,4	0,0	-0,2

Fonte: INE, *Encuesta trimestral de costes laborales*.

2024, 1,4 puntos menos. Aínda que máis numerosos, estes convenios cobren unha porcentaxe de traballadores menor, e soen fixar aumentos nos salarios inferiores aos convenios de ámbito superior, xa que a descentralización da negociación permite acordos máis sinxelos en ámbitos extrasalariais, como comedores de empresa, transporte etc. Como vén sendo habitual (a excepción do acontecido nos tres últimos anos), o incremento salarial pactado nos convenios de ámbito superior ao de empresa foi maior, acadando o 3,34 %. Cómpre destacar que neste tipo de conve-

permaneceron practicamente constantes, cun avance de tan só o 0,5 %. As diferenzas fundamentais entre sectores céntranse nos custos por percepcións non salariais, que medran nos servizos (7,9 %), pero caen con forza na construción (20,8 %) e na industria (6,8 %). No resto de compoñentes do custo, o resultado xeral é un maior aumento dos custos nos servizos e na industria e unha maior moderación na construción.